

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 21813/2022
04.05.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници тужиоца Основно јавно тужилаштво у Врбасу, против тужене АА из ..., чији је пуномоћник Мирјана Миловић адвокат из ..., ради заштите од насиља у породици, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 379/22 од 14.09.2022. године, на седници одржаној 04.05.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 379/22 од 14.09.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врбасу П2 73/2022 од 01.07.2022. године, исправљеном решењем истог суда П2 73/2022 од 27.09.2022. године, усвојен је тужбени захтев (став први изреке) и одређена мера заштите од насиља у породици тако што је туженој забрањено да на било који начин узнемирава своју малолетну ћерку (став други изреке), уз констатације да је мера заштите од насиља у породици одређена на период од 12 месеци и да се може се продужити све док не престану разлози због којих је одређена (став трећи изреке) и да жалба на изречену меру не задржава извршење (став четврти изреке). Ставом петим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 379/22 од 14.09.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужене и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку применом члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18, 18/20), који се у овом случају примењује на основу члана 202. Породичног закона, па је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до неправилне примене процесних одредаба, због чега нема ни битне повреде из члана 374. став 1. ЗПП, на коју се ревизијом неосновано указује. Неосновани су наводи ревизије да је у другостепеном поступку учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези с чланом 8. ЗПП, јер је другостепени суд имао у виду све околности конкретног случаја и чињенично стање које је утврђено у поступку пред првостепеним судом. Указивање на повреду поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП не представља разлог из члана 407. став 1. ЗПП због кога би се ревизија могла изјавити.

Према чињеничном стању на којем је заснована побијана одлука, тужена АА (рођена ...), засновала је 2004. године ванбрачну заједницу са ББ, са којим има двоје малолетне деце, ћерку ВВ (рођена ...) и сина ГГ (рођен ...). Тужена са породицом живи у ... од маја 2020. године. Малолетна ћерка тужене је ученица средње ... школе у ... и добро је социјално уклопљена, али више не постиже врло добар успех у школи, због чега јој родитељи бране изласке радним данима. Са родитељима је дошла у сукоб када су сазнали да је била изложена интернет насиљу (њен бивши дечко је објавио снимак њиховог сексуалног односа). Између ње и тужене дошло је до физичког сукоба 25.05.2021. године увече, у присуству сведока породичног познаника ДД (отац је био одсутан том приликом), који је започео препирком због забране да изађе то вече, а резултирао тиме што је тужена одгурнула ћерку која је изгубила равнотежу, пала и ударила главом о под. Након што ју је после 3-4 минута сведок подигао с пода, ћерка тужене је истрчала и побегла. Тек око поноћи исте вечери, сведок је угледао ћерку тужене и повезао је својој кући (она је претила самоубиством ако је одведе њеној кући), где је преспавала са његовом децом, о чему је он ујутру обавестио полицију, која ју је након разговора, вратила код сведока. Приликом прегледа 26.05.2021. године констатовано је да се ћерка тужене жали да већ месец дана трпи насиље од стране родитеља, да не жели да се врати у породичну кућу, да је пала претходне вечери када ју је мајка гурнула и одмах након тога устала, да нема видљивих хематома, а 27.05.2022. године јој је констатована површинска повреда потиљка главе. Туженој је полиција изрекла хитну меру привременог удаљења из стана у ... и привремену забрану да контактира ћерку и прилази јој 48 сати почев од 26.05.2021. године, а Основни суд у Врбасу је 28.05.2021. године (на предлог ОЈТ у Врбасу) продужио меру за још 30 дана.

Орган старатељства је ћерки тужене поставио привременог старатеља, најпре ДД, руководећи се њеним најбољим интересом и жељом, али и тиме да нико од сродника није желео да је прими, а 07.06.2021. године свог мастер психолога. Након што је 08.06.2021. године отац преузео бригу о ћерки и вратио је кући, привремено старатељство је престало 09.06.2021. године. Мал. ћерка тужене рекла је у касније датим исказима да сад има бољу комуникацију са родитељима, да међу њима није било свађе, да слуша мајку, да ништа не ради без питања и да се договарају у сваком погледу.

Стручна процена органа старатељства је да је ћерка тужене имала аутентичан страх да ће тужена поновити насиље над њом након догађаја од 25.05.2021. године, да

је у дужем временском периоду била изложена вређању, првенствено од стране мајке, али и других чланова породице, да понашање родитеља прелази границу васпитних мера, да се тренутна ситуација у породици идеализује а дететом манипулише, да и даље постоји висок ризик од рецидива насиља у породици од стране тужене, те да је сврсисходно да буде одређена мера заштите од насиља у породици у виду забране узнемиравања и дрског, омаловажавајућег и грубог понашања.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су правилно применили материјално право када су утврдили да је тужена према мал. ћерки учинила акт насиља у породици, који је предмет тражене судске заштите и одредили меру заштите тако што су туженој забранили да на било који начин узнемирава своју ћерку у трајању од 12 месеци.

Неосновани су наводи ревизије тужене којима се правноснажна пресуда побија због погрешне примене материјалног права.

Насиље у породици дефинисано је одредбама члана 197. Породичног закона („Службени гласник РС“ број 18/05), тако што је одређено да се под насиљем у породици подразумева понашање којим један члан породице угрожава телесни интегритет, душевно здравље или спокојство другог члана породице (став први), док су ставом другим истога члана наведени карактеристични видови насиља (именовани облици), али и уз одређење да се насиљем у породици сматра свако друго дрско, безобзирно и злонамерно понашање, које један члан породице испољава према другом члану породице (неименовани облици насиља).

Насиље у породици подразумева свако понашање које одступа од стандарда уобичајеног опхођења и комуницирања са члановима породице. Да би такво понашање било квалификовано као насиље у породици није неопходан одређени континуитет, тј. трајност и вишекратност таквог понашања. У одређеним ситуацијама, као што је и конкретан животни догађај који је био повод покретања поступка за судску заштиту од стране ОЈТ у Врбасу, довољан је један акт понашања који има карактер насиља у породици. Постојање такве ситуације у овом спору потврђује и целокупно чињенично стање утврђено у спроведеном поступку. Поремећени породични односи између родитеља и малолетног детета, те одлука мал. ћерке да пријави насиље које је мајка извршила над њом потврђују исправност одлучивања нижестепених судова у поступку заштите од насиља у породици.

Неосновани су наводи тужене у ревизији да суд није правилно утврдио чињенично стање на околност понашања тужене које је окарактерисано као насиље у породици. Правилност закључивања нижестепених судова, образложена у побијаним пресудама, поткрепљена је утврђеним чињеницама и мишљењем надлежног Центра за социјални рад, како у погледу постојања насиља, тако и у погледу постојања потребе и сврсисходности изрицања одговарајућих мера заштите у циљу превенције даљих конфликта и спречавања будућег узнемиравања и насиља.

Мере заштите прописане су чланом 198. став 2. Породичног закона и изричу се у складу са извршеном врстом насиља и циљем заштите, као санкција за учињену повреду, али и из превентивних разлога, ради спречавања будућег узнемиравања и насиља и обезбеђења спокојства и безбедности не само жртве, већ и осталих чланова породице, а у конкретном случају непосредна жртва је малолетно дете.

По оцени Врховног касационог суда, полазећи од мишљења Центра за социјални рад и постојећих околности у породици, правилно су побијаном одлуком одређене одговарајуће мере заштите од насиља у породици у најдужем трајању, које су неопходне како би тужена, чије понашање одступа од стандарда уобичајеног понашања у међусобним односима чланова породице, била спречена да даље испољава насиље, а њена мал. ћерка имала обезбеђено спокојство током одређеног временског периода. Изречена мера забране даљег узнемиравања малолетне ћерке је одређена правилном применом члана 198. став 1. и став 2. тачка 3. и 5. и члана 197. Породичног закона сразмерно садржини и интензитету испољеног насиља. Својим постојањем она опомиње и упозорава учиниоца да се уздржи од сваког будућег, па и најмањег агресивног понашања.

Из изложених разлога Врховни касациони суд је одлучио као у изреци, на основу члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа-судија
Бранислав Босиљковић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић